

DOCUMENT DE ADERARE

Subiect: POZIȚIE COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE
= Grupul tematic 3: Competitivitate și creștere economică incluzivă

NEGOCIERI DE ADERARE

Republica Moldova

POZIȚIA COMUNĂ A UE

(în urma poziției de negociere a Republicii Moldova AD 31/26 CONF-MD 6)

Grupul tematic de capitole de negociere: 3

Competitivitate și creștere economică incluzivă

Care include capitolele: 10 – Transformarea digitală și mass-media, 16 – Impozitare, 17 – Politica economică și monetară, 19 – Politica socială și ocuparea forței de muncă, 20 – Politica privind întreprinderile și industria, 25 – Știință și cercetare, 26 – Educație și cultură, 29 – Uniunea vamală

Prezenta poziție a Uniunii Europene se bazează pe poziția sa generală pentru Conferința de aderare cu Republica Moldova (AD 11/24 CONF-MD 2) și face obiectul principiilor de negociere adoptate în cadrul acesteia, în special:

- orice opinie exprimată fie de Republica Moldova, fie de UE cu privire la un capitol specific al negocierilor nu va aduce în niciun fel atingere poziției care poate fi adoptată cu privire la alte capitole;
- acordurile la care se ajunge în cadrul negocierilor cu privire la anumite capitole, chiar și parțiale, nu pot fi considerate finale înainte de obținerea unui acord de ansamblu pentru toate capitolele;

prezenta poziție face, de asemenea, obiectul cerințelor prevăzute la punctele 5, 12, 42, 49, 50, 51 și 52 din cadrul de negociere.

UE încurajează Republica Moldova să continue procesul de aliniere la acquis-ul UE, punerea efectivă în aplicare și asigurarea respectării efective a acestuia și să elaboreze, în general, încă înainte de aderare, politici și instrumente cât mai apropiate de cele ale UE.

UE ia act de faptul că, prin poziția sa AD 31/26 CONF-MD 6, Republica Moldova acceptă acquis-ul UE din cadrul grupului tematic 3, astfel cum era în vigoare la 7 octombrie 2026, și declară că va fi pregătită să îl pună în aplicare până la data aderării sale la Uniunea Europeană, cu excepția domeniilor de la capitolele 10 și 16 pentru care Republica Moldova a solicitat perioade de tranziție, astfel cum se indică mai jos.

Ca răspuns general la solicitările Republicii Moldova vizând perioade de tranziție și derogări, UE reamintește poziția sa generală de negociere potrivit căreia măsurile de tranziție au un caracter excepțional, sunt limitate în timp și acoperă un domeniu limitat, fiind de asemenea însoțite de un plan cu etape clar definite pentru aplicarea acquis-ului UE. Acestea nu trebuie să presupună modificarea normelor sau a politicilor UE, să afecteze funcționarea adecvată a acestora sau să determine o denaturare semnificativă a concurenței pe piața internă.

1. Capitolul 10 – Transformarea digitală și mass-media

UE salută **structura instituțională** bine organizată și nivelul ridicat de **alinieare legislativă** ale Republicii Moldova. UE ia act de progresele Republicii Moldova în domeniul transformării digitale, în special în ceea ce privește digitalizarea serviciilor publice. UE invită Republica Moldova să asigure un mecanism solid de monitorizare pentru a urmări progresele înregistrate în cadrul strategiei sale naționale de transformare digitală, pe baza indicatorilor indicelui economiei și societății digitale (DESI) al UE. UE ia act cu satisfacție de noua lege a Republicii Moldova privind securitatea cibernetică, care se aliniază parțial la Directiva NIS ²¹.

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE în materie de **comunicații electronice și tehnologii ale informației**. UE salută eforturile Republicii Moldova de aliniere la Codul european al comunicațiilor electronice² prin proiectul său de lege privind comunicațiile electronice și, în același timp, UE încurajează Republica Moldova să continue să înregistreze progrese și în ceea ce privește transpunerea Regulamentului privind internetul deschis³ și a Regulamentului privind infrastructura gigabit⁴. UE ia act cu satisfacție de alinierea Republicii Moldova la acquis-ul UE în materie de roaming, care a permis aderarea sa la zona de roaming la prețurile de pe piața națională începând cu 1 ianuarie 2026. UE subliniază că Republica Moldova ar trebui să asigure alinierea deplină la acquis-ul UE în materie de geoblocare ⁵ și alte forme de discriminare bazate pe cetățenia, domiciliul sau sediul clienților de pe piața internă. În plus, UE încurajează Republica Moldova să pună în aplicare măsurile din setul de instrumente pentru securitatea cibernetică a rețelelor 5G (prin intermediul tuturor normelor specifice necesare) și să se alinieze la Decizia privind utilizarea benzii UHF⁶.

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE în materie de **servicii digitale**. UE încurajează Republica Moldova să își continue eforturile de aliniere deplină la acquis-ul UE în acest domeniu.

¹ Directiva (UE) 2022/2555.

² Directiva (UE) 2018/1972.

³ Regulamentul (UE) 2015/2120.

⁴ Regulamentul (UE) 2024/1309.

⁵ Regulamentul (UE) 2018/302.

⁶ Decizia (UE) 2017/899.

UE remarcă alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în materie de **date**. UE invită Republica Moldova să își intensifice eforturile de aliniere la acquis-ul UE în acest domeniu, în special la Regulamentul privind datele și la Regulamentul privind guvernanța datelor.

UE constată alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în materie de **încredere digitală și securitate cibernetică**. UE încurajează Republica Moldova să înregistreze progrese în direcția alinierii depline la Regulamentul privind identitatea digitală europeană și să se alinieze la setul de instrumente al UE pentru securitatea cibernetică a rețelelor 5G.

UE constată nivelul parțial de aliniere a Republicii Moldova la acquis-ul UE în materie de **servicii mass-media audiovizuale**. UE remarcă faptul că planurile Republicii Moldova sunt în concordanță cu cadrele de politică ale UE. UE încurajează Republica Moldova să își continue eforturile în direcția reformelor legislative și instituționale în domeniul protecției jurnaliștilor, al independenței autorității de reglementare a mass-mediei, al transparenței proprietății și al reglementării publicității de stat. În plus, UE încurajează Republica Moldova să consolideze capacitatea administrativă a organismelor sale de reglementare, astfel încât să pună în aplicare Codul audiovizual și să asigure respectarea efectivă a acestuia. UE invită Republica Moldova să utilizeze pe deplin programul Europa digitală.

UE constată că Republica Moldova nu este aliniată la acquis-ul UE în materie de **semiconductori**. UE încurajează Republica Moldova să ia măsurile necesare în vederea alinierii.

UE constată că Republica Moldova nu este aliniată la acquis-ul UE în materie de **inteligența artificială**. UE încurajează Republica Moldova să ia măsurile necesare în vederea alinierii. UE salută faptul că Republica Moldova dispune de un cadru juridic și strategic pentru **combaterea corupției în domeniul transformării digitale**. UE invită Republica Moldova să își consolideze capacitatea și să îmbunătățească asigurarea respectării legii. De asemenea, trebuie să alinieze procedurile de numire în cadrul instituțiilor de reglementare la standardele UE.

UE ia act de solicitarea Republicii Moldova cu privire la perioade de tranziție în ceea ce privește acquis-ul referitor la acest capitol. Concret:

- a. Republica Moldova solicită o perioadă de tranziție de 6 ani de la data aderării sau până la 31 decembrie 2035 pentru punerea în aplicare deplină a Regulamentului privind reziliența cibernetică.

UE ia act de informațiile prezentate în sprijinul solicitării respective. UE propune să se revină asupra acestei solicitări într-o etapă ulterioară a negocierilor de aderare. Între timp, UE își menține disponibilitatea pentru a sprijini Republica Moldova în eforturile sale de asigurare a conformității cu Regulamentul privind reziliența cibernetică.

- b. UE ia act de faptul că, în urma alinierii la acquis-ul relevant pentru punerea în aplicare a setului de instrumente al UE pentru securitatea rețelelor 5G până în decembrie 2027, Republica Moldova solicită o perioadă de tranziție pentru eliminarea treptată a echipamentelor furnizorilor cu grad ridicat de risc din rețelele existente, pe baza unui studiu efectuat în perioada 2025-2026.

UE propune să se revină asupra acestei solicitări după prezentarea rezultatelor studiului.

- c. UE remarcă, de asemenea, faptul că Republica Moldova poate solicita perioade de tranziție suplimentare pentru Regulamentul privind IA, Regulamentul privind datele, Regulamentul privind guvernanța datelor și Regulamentul privind cipurile.

UE propune să se revină asupra acestor solicitări într-o etapă ulterioară a negocierilor de aderare. Între timp, UE invită Republica Moldova să înregistreze progrese în ceea ce privește alinierea legislativă.

2. Capitolul 16 – Impozitare

UE ia act de faptul că cadrul juridic al Republicii Moldova este parțial aliniat la acquis-ul UE în materie de taxă pe valoarea adăugată (TVA). UE invită Republica Moldova să își alinieze legislația națională în materie de TVA la acquis-ul UE, în special prin revizuirea scutirilor de TVA, a definiției persoanelor impozabile, a normelor privind locul prestării de servicii, a domeniului de aplicare al scutirilor și al tranzacțiilor cu cotă de impozitare zero, a deducerilor, a regimurilor speciale obligatorii, a aplicării cotelor reduse de TVA și prin instituirea unui sistem eficace de rambursare a TVA, precum și prin consolidarea sistemului de administrare a TVA. Republica Moldova ar trebui să prezinte (până la sfârșitul anului 2026) un plan de acțiune pentru alinierea la acquis, bazat pe o evaluare sistemică cost-beneficiu a stimulentele fiscale care servesc obiectivelor de investiții strategice și a celor care subminează colectarea veniturilor și/sau denaturează concurența.

UE subliniază că Republica Moldova ar trebui să își alinieze legislația la acquis-ul UE în materie de impozitare a autovehiculelor, majorare a capitalului și accize la produsele energetice, tutun și alcool. Aceasta include adoptarea și punerea în aplicare a unui calendar privind alinierea treptată la ratele accizelor UE la alcool, tutun și produse energetice.

UE ia act de solicitările Republicii Moldova vizând perioade de tranziție pentru alinierea la acquis-ul UE în materie de TVA și reamintește că orice abatere de la sistemul TVA al UE în ceea ce privește livrările impozabile și cotele de impozitare ar putea avea un efect asupra resurselor proprii ale Uniunii, pentru care ar trebui să fie ajustată baza de evaluare în conformitate cu acquis-ul relevant.

În special, Republica Moldova solicită următoarele perioade de tranziție în ceea ce privește **acquis-ul în materie de TVA**:

- a. o perioadă de tranziție de **patru ani** de la data aderării în ceea ce privește aplicarea scutirilor de TVA, fără drept de deducere pentru vânzarea și închirierea de terenuri și proprietăți rezidențiale. Republica Moldova consideră că această solicitare este necesară pentru a evita denaturările pieței și pentru a preveni o creștere bruscă a prețurilor bunurilor imobile, care ar putea afecta negativ accesibilitatea locuințelor și stabilitatea pieței. Republica Moldova susține că dispozițiile tranzitorii propuse ar oferi timpul necesar pentru a aplica mecanisme de atenuare a potențialelor creșteri ale prețurilor și pentru a compensa impactul asupra nivelului puterii reale de cumpărare.

UE invită Republica Moldova să analizeze posibilitatea unor cote reduse ca alternativă la o scutire. UE consideră că obiectivele care justifică solicitarea pot fi atinse prin elaborarea unor măsuri conforme cu acquis-ul UE în materie de TVA. UE reamintește că Directiva TVA prevede deja anumite scutiri legate de clădiri și de terenurile pe care se află acestea, precum și de terenuri pe care nu s-au ridicat construcții. Calificarea terenului sau a clădirii determină tratamentul în materie de TVA aplicabil. UE ia act de obiectivul de a proteja locuințele sociale și alte categorii. Cu toate acestea, UE consideră că nu este necesară nicio derogare pentru atingerea acestui scop, având în vedere articolul 98 alineatul (2) litera (a) și punctul 10 din anexa III la Directiva 2006/112/CE, care stabilesc cote reduse pentru sectorul imobiliar ca parte a politicii sociale. Prin urmare, UE consideră că nu sunt necesare dispoziții tranzitorii suplimentare, deoarece Directiva TVA oferă flexibilitatea necesară.

- b. o perioadă de tranziție de **zece ani** de la data aderării în ceea ce privește aplicarea TVA la **utilități și la furnizarea de energie electrică pentru uz rezidențial**. Pentru a facilita o tranziție lină și pentru a oferi guvernului suficient timp pentru a pune în aplicare un sprijin specific pentru gospodăriile vulnerabile, se solicită o perioadă de tranziție pentru scutirile de TVA până în 2037. Republica Moldova consideră că această solicitare este necesară pentru a permite adaptarea treptată a puterii de cumpărare a populației. În plus, pentru a atenua și mai mult impactul economic și social al creșterii costurilor utilităților, Republica Moldova ar urma să aplice o introducere treptată a unei cote reduse de TVA de 5 % pentru utilități pe o perioadă de trei ani, din 2037 până în 2039. Conform acestui plan, în fiecare an un nou tip de utilitate va fi supus cotei reduse de TVA.

UE consideră că obiectivele care justifică solicitarea pot fi atinse prin elaborarea unor măsuri conforme cu acquis-ul UE în materie de TVA. UE consideră că nu este necesară o solicitare de scutire de TVA până în 2037, având în vedere articolul 98 alineatul (2) litera (a) și punctele 2, 18 și 22 din anexa III la Directiva 2006/112/CE, care prevăd cote reduse pentru utilități și pentru furnizarea de energie electrică și apă. Prin urmare, UE invită Republica Moldova să analizeze posibilitatea de a aplica cote reduse ca alternativă la o scutire (care ar putea duce la denaturări ale concurenței) și să pună în aplicare un calendar pentru a realiza alinierea treptată la cerințele minime ale UE fără întârziere. În plus, UE reamintește că, în temeiul Directivei privind impozitarea energiei, Comisia poate autoriza orice stat membru să introducă rate reduse sau scutiri suplimentare din motive de politică specifice. UE invită Republica Moldova să își revizuiască calendarul propus pentru alinierea la acquis, ținând seama de aceste considerații.

- b. o perioadă de tranziție suplimentară de **cinci ani** de la data aderării în ceea ce privește aplicarea scutirilor de TVA pentru **factorii de producție și echipamentele agricole**. Pe durata acestei perioade, Republica Moldova va menține scutirile existente pentru a sprijini sectorul agricol în adaptarea la condițiile fiscale și de piață ale pieței interne a UE. Republica Moldova explică că această măsură este esențială pentru a asigura modernizarea sectorului agricol, reducerea costurilor de producție pentru producătorii primari și consolidarea competitivității în zonele rurale. Perioada de tranziție va permite o aliniere treptată la Directiva 2006/112/CE privind TVA, protejând în același timp sustenabilitatea socioeconomică a economiei agricole a Republicii Moldova.

UE consideră că obiectivele care justifică solicitarea pot fi atinse prin elaborarea unor măsuri conforme cu acquis-ul UE în materie de TVA. UE invită Republica Moldova să își reconsidere solicitarea și să aibă în vedere măsuri de politică alternative pentru sprijinirea sectorului agricol, în special prin procentele sale de compensare în cotă forfetară în cadrul regimului comun forfetar pentru producători agricoli, care ar urma să fie aliniat la Directiva TVA.

În ansamblu, având în vedere motivele prezentate mai sus, UE invită Republica Moldova să își reconsidere solicitările privind perioadele de tranziție de la literele (a)-(c) referitoare la acquis-ul în materie de TVA.

Republica Moldova solicită, de asemenea, următoarele perioade de tranziție în ceea ce privește **acquis-ul în materie de accize**:

- c. o perioadă de tranziție de **cinci ani** de la data aderării în ceea ce privește creșterea treptată a ratei accizei pentru motorină pentru a atinge nivelul minim de impozitare al UE aplicabil carburanților de 330 EUR la 1 000 de litri, astfel cum se prevede în Directiva 2003/96/CE privind impozitarea energiei.

UE ia act de această solicitare. UE consideră că, înainte de a putea adopta o poziție cu privire la această solicitare, ar trebui revizuit calendarul propus de Republica Moldova pentru alinierea la acquis, în lumina posibilelor efecte transfrontaliere ale unor astfel de cote mai mici. UE invită Republica Moldova să pună în aplicare un calendar pentru a realiza alinierea treptată la cerințele minime ale UE în timp util și propune să se revină la solicitare după revizuirea acestui calendar.

Republica Moldova solicită, de asemenea, următoarele perioade de tranziție în ceea ce privește **acquis-ul în materie de impozitare directă**, și anume Directiva (UE) 2022/2523 a Consiliului în legătură cu regimurile fiscale speciale aplicabile zonelor sale economice libere și parcului său informatic:

- a. o perioadă de tranziție de **cinci ani** de la data aderării în ceea ce privește eliminarea treptată a regimului fiscal al zonelor economice libere. Această perioadă de tranziție ar avea un impact asupra unui număr total de 52 de operatori economici, permițându-le să își încheie operațiunile existente conform planificării și conform acordului juridic convenit cu guvernul.

- b. o perioadă de tranziție de **șase ani** de la data aderării în ceea ce privește eliminarea treptată a regimului fiscal al parcului informatic. Republica Moldova explică faptul că acest regim fiscal a fost conceput ca o abordare unică aplicabilă pentru o perioadă limitată de timp, din 2016 până la sfârșitul anului 2035. Republica Moldova consideră că perioada de tranziție este necesară pentru a putea obține cele 10 rezultate economice preconizate, vizate de punerea în aplicare a acestui regim fiscal preferențial.

UE ia act de această solicitare. UE solicită Republicii Moldova să furnizeze mai multe informații cu privire la regimurile fiscale aplicabile zonelor economice libere și parcului informatic pentru a permite o viitoare consultare a Grupului de lucru pentru Codul de conduită (impozitarea întreprinderilor) cu scopul de a evalua regimurile fiscale relevante și de a clarifica faptul că dispozițiile nu constituie regimuri fiscale preferențiale dăunătoare sau caracteristici fiscale cu aplicabilitate generală care intră în domeniul de aplicare al Codului de conduită. În plus, UE solicită informații suplimentare cu privire la numărul de societăți-mamă finale în sensul articolului 3 din Directiva (UE) 2022/2523 a Consiliului pentru a stabili dacă Republica Moldova poate opta pentru o aplicare întârziată a regulii de includere a veniturilor și a regulii profiturilor subimpozitate. UE subliniază faptul că, în calitate de țară candidată, Republica Moldova trebuie să asigure conformitatea cu acquis-ul UE a dispozițiilor privind zonele economice libere și parcurile informatice.

UE reamintește că, în domeniul impozitării directe, legislația nu a fost încă pe deplin aliniată la acquis-ul UE, inclusiv la Directiva privind fuziunile și achizițiile⁷, la Directiva privind societățile-mamă și filialele acestora⁸, la Directiva privind dobânzile și redevențele⁹, la Directiva împotriva evitării obligațiilor fiscale¹⁰, la Directiva privind pilonul 2¹¹ și la Directiva privind mecanismele de soluționare a litigiilor¹². UE subliniază că toți contribuabilii care își exercită dreptul la liberă circulație în temeiul Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene trebuie să fie tratați în mod egal, iar orice legislație fiscală națională care discriminează contribuabilii nerezidenți în comparație cu contribuabilii rezidenți trebuie eliminată la momentul aderării.

⁷ Directiva 2009/133/CE a Consiliului.

⁸ Directiva 2011/96/UE a Consiliului.

⁹ Directiva 2003/49/CE a Consiliului.

¹⁰ Directiva 2016/1164/UE a Consiliului.

¹¹ Directiva 2022/2523/UE a Consiliului.

¹² Directiva 2017/1852/UE a Consiliului.

UE ia act de faptul că sistemul fiscal al Republicii Moldova are un nivel scăzut de aliniere în ceea ce privește cooperarea administrativă și impozitarea și este pregătit într-o măsură moderată în ceea ce privește digitalizarea. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să asigure o capacitate administrativă adecvată și integritatea administrației fiscale. UE reamintește necesitatea ca Republica Moldova să își intensifice eforturile pentru a realiza interconectarea și interoperabilitatea cu sistemele informatice în domeniul fiscal ale UE.

UE salută faptul că Republica Moldova dispune de structurile și instrumentele de prevenire a corupției în sistemul fiscal. UE subliniază că este important să se continue prevenirea și urmărirea penală a cazurilor de corupție legate de impozitare. În plus, UE încurajează Republica Moldova să consolideze sistemele de monitorizare a cazurilor de corupție legate de impozitare și să consolideze capacitatea instituțiilor de aplicare a legii de a investiga și de a urmări penal aceste cazuri.

Capitolul 17 – Politica economică și monetară

UE salută faptul că, în ceea ce privește politica monetară, Republica Moldova are un nivel ridicat de aliniere la acquis-ul UE privind interzicerea accesului privilegiat al sectorului public la instituțiile financiare. UE ia act de faptul că legislația Republicii Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE în ceea ce privește independența băncii centrale și interdicția de finanțare monetară a sectorului public. UE invită Republica Moldova să ia măsurile necesare pentru a asigura respectarea deplină a independenței funcționale, instituționale, personale și financiare a băncii centrale. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să își intensifice eforturile pentru a se asigura că obiectivele Băncii Naționale a Moldovei (BNM) sunt aliniate la acquis-ul UE și pentru a garanta independența personală deplină a guvernatorului BNM și a organismelor decizionale ale BNM, precum și necesitatea ca Republica Moldova să ia, de asemenea, măsuri pentru a exclude ingerințele guvernamentale sau parlamentare asupra organismelor și membrilor BNM. UE reamintește că Republica Moldova trebuie să se asigure că BNM respectă pe deplin interdicția de finanțare monetară și interdicția referitoare la accesul preferențial.

Astfel cum se prevede în cadrul de negociere, după aderare Republica Moldova nu va deveni imediat parte a zonei euro și a Eurosistemului.

UE salută faptul că, în ceea ce privește politica economică, Republica Moldova a înregistrat progrese în consolidarea guvernantei sale fiscale. UE ia act de alinierea parțială a legislației naționale a Republicii Moldova la acquis-ul UE în ceea ce privește previziunile **macroeconomice**, contabilitatea și statisticile, regulile fiscale numerice, cadrele bugetare pe termen mediu, instituțiile fiscal-bugetare independente, transparența finanțelor publice și procedura privind dezechilibrele macroeconomice. UE subliniază că sunt necesare eforturi suplimentare pentru a îmbunătăți sistemul de contabilitate publică și statisticile finanțelor publice ale Republicii Moldova, pentru a înființa o instituție fiscal-bugetară independentă și pentru a consolida procesul de previzionare macroeconomică și bugetară printr-un cadru integrat de previzionare, precum și pentru a consolida cadrul bugetar pe termen mediu al acestei țări. UE subliniază că vor fi necesare eforturi suplimentare pentru a asigura disponibilitatea în timp util și calitatea tuturor datelor relevante în cadrul procedurii privind dezechilibrele macroeconomice. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să își alinieze legislația și practicile bugetare la cerințele stabilite în acquis-ul UE în ceea ce privește cadrele bugetare naționale.

UE salută faptul că Republica Moldova dispune de un cadru legislativ și instituțional privind **combaterea corupției** în cadrul politicii economice și monetare. UE invită Republica Moldova să înregistreze progrese în ceea ce privește implementarea acestui cadru, precum și în ceea ce privește prevenirea corupției și integritatea funcționarilor publici.

Capitolul 19 – Politica socială și ocuparea forței de muncă

UE remarcă alinierea parțială a Republicii Moldova la **Pilonul european al drepturilor sociale**. UE constată faptul că Republica Moldova s-a angajat să respecte politica și principiile UE care ghidează politicile sale în domeniul social și al ocupării forței de muncă. UE invită Republica Moldova să depună eforturi în vederea continuării alinierii la Pilonul european al drepturilor sociale, inclusiv prin adoptarea de noi strategii și instrumente de colectare a datelor și prin asigurarea faptului că toate instrumentele disponibile sunt utilizate pentru a promova punerea în aplicare și realizarea obiectivelor pilonului.

UE remarcă faptul că Republica Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE în materie de **dreptul muncii**¹³ și încurajează Republica Moldova să continue alinierea la acesta. Este necesară continuarea alinierii în domeniul informării, consultării și participării lucrătorilor, al condițiilor de muncă, al timpului de lucru și al dreptului muncii în domeniul transporturilor, în timp ce alinierea la acquis-ul UE în ceea ce privește transferul de întreprinderi trebuie finalizată. Republica Moldova va trebui să se alinieze la acquis-ul UE în ceea ce privește detașarea lucrătorilor. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să își consolideze capacitățile administrative de asigurare a respectării legii și de inspecție, aliniindu-se la standardele internaționale în domeniul muncii.

UE ia act de faptul că Republica Moldova intenționează să efectueze o evaluare a impactului pentru a stabili data de începere a punerii în aplicare a Directivei 2008/94/CE referitoare la protecția angajaților în cazul insolvenței angajatorului.

UE ia act de alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în materie de **securitate și sănătate în muncă**. De asemenea, UE ia act de faptul că este necesară continuarea alinierii la acquis-ul UE în materie de securitate și sănătate în muncă, inclusiv la Directiva-cadru, la Directiva privind echipamentele individuale de protecție, la Directiva privind șantierele temporare sau mobile, la Directiva privind industria extractivă de suprafață și în subteran, la Directiva privind industria extractivă de foraj, precum și la directivele care acoperă riscuri specifice, inclusiv agenții chimici, biologici și fizici, cum ar fi Directiva privind expunerea la vibrații, Directiva privind prevenirea rănilor provocate de obiecte ascuțite în sectorul spitalicesc și în cel al asistenței medicale, Directiva privind radiațiile optice artificiale, Directiva privind agenții chimici, Directiva privind azbestul la locul de muncă și Directiva privind expunerea la agenți cancerigeni sau mutageni ori la substanțe toxice pentru reproducere. Trebuie completată alinierea la Directiva privind manipularea manuală a încărcăturilor, Directiva privind locul de muncă, Directiva privind atmosfera explozivă, Directiva privind expunerea la zgomot, Directiva privind câmpurile electromagnetice, Directiva privind a patra listă de valori-limită orientative de expunere profesională și Directiva privind a cincea listă de valori-limită orientative de expunere profesională. UE reamintește, de asemenea, că Republica Moldova trebuie să se alinieze la directivele privind munca la bordul navelor de pescuit și asistența medicală la bordul navelor. Republica Moldova trebuie să asigure, de asemenea, includerea în legislația națională a actualizărilor aduse directivelor UE privind SSM. UE constată că Republica Moldova are un nivel parțial de pregătire în ceea ce privește aspectele instituționale ale securității și sănătății în muncă. Este necesar ca Republica Moldova să își consolideze capacitățile instituționale de asigurare a respectării legii și de inspecție, aliniindu-se la standardele internaționale în domeniul muncii.

¹³ Pentru evaluarea acquis-ului UE privind condițiile de muncă, timpul de lucru și detașarea lucrătorilor în domeniul transportului rutier, a se vedea poziția UE cu privire la grupul tematic 4, capitolul 14 (Transporturi).

UE remarcă faptul că Republica Moldova dispune de un cadru instituțional și juridic de bază pentru **dialogul social**. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să își consolideze cadrul instituțional în conformitate cu standardele și practicile UE privind dialogul social, să consolideze dialogul social bipartit și tripartit și să asigure consolidarea capacităților partenerilor sociali.

Referitor la **politica de ocupare a forței de muncă**, UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE în ceea ce privește cadrul general pentru politicile de ocupare a forței de muncă, economia socială și tranziția justă, precum și în ceea ce privește programele de sprijin pentru ocuparea forței de muncă și încadrarea în muncă a tinerilor. UE reamintește necesitatea de a consolida în continuare măsurile active de ocupare a forței de muncă și programele de sprijin pentru ocuparea forței de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și grupurile vulnerabile, inclusiv pentru lucrătorii cu dizabilități. Republica Moldova ar trebui, de asemenea, să își consolideze capacitatea instituțională de a pune în aplicare aceste măsuri. În plus, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă ar trebui să fie consolidată și să fie în măsură să răspundă schimbărilor structurale ale cererii de forță de muncă.

În ceea ce privește tranziția justă, UE reamintește că Republica Moldova trebuie să asigure o abordare la nivelul întregii societăți și la nivelul întregii administrații atunci când pune în aplicare Strategia UE 2030 și, cel mai important, Strategia UE 2050 privind atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, precum și angajamentele de reducere a emisiilor, acordând o atenție deosebită impactului distributiv al tranziției către neutralitatea climatică asupra celor mai vulnerabile grupuri ale populației, fără a lăsa pe nimeni în urmă.

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la acquis-ul UE în materie de aspecte instituționale ale **protecției sociale și incluziunii sociale**. De asemenea, UE ia act de faptul că Republica Moldova este parțial aliniată la politica UE privind îngrijirea pe termen lung și protecția și îngrijirea copiilor. UE invită Republica Moldova să consolideze sistemul de protecție socială și să îmbunătățească accesul la acesta, în special prin îmbunătățirea caracterului adecvat, a acoperirii și a direcționării prestațiilor sociale, cu accent pe copii, gospodăriile cu venituri mici și persoanele cu dizabilități, precum și prin punerea în aplicare a unor strategii cuprinzătoare privind reducerea sărăciei și incluziunea socială. De asemenea, UE invită Republica Moldova să înregistreze progrese în ceea ce privește dezinstituționalizarea și să promoveze în continuare viața independentă a persoanelor cu dizabilități, inclusiv a persoanelor în vârstă cu dizabilități și a copiilor cu dizabilități, în conformitate cu principiile UE privind serviciile comunitare și drepturile copilului, precum și să își dezvolte în continuare serviciile de îngrijire a copiilor. UE invită Republica Moldova să asigure un acces echitabil și la prețuri abordabile la servicii de îngrijire pe termen lung de înaltă calitate pentru toți cei care au nevoie de acestea, alături de sprijin pentru îngrijitorii informal.

UE remarcă că Republica Moldova este aliniată parțial la acquis-ul UE în ceea ce privește **nediscriminarea** și egalitatea între femei și bărbați în domeniul ocupării forței de muncă și al politicii sociale. UE invită Republica Moldova să își alinieze în continuare legislația la acquis-ul UE și să ia măsuri pentru a aborda chestiunile respective, care includ, printre altele, diferența de remunerare între femei și bărbați și subreprezentarea femeilor în sectoarele dominate de bărbați. UE invită Republica Moldova să asigure punerea în aplicare a măsurilor relevante și să asigure egalitatea efectivă între femei și bărbați în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și politica socială.

UE constată că cadrul instituțional și legislativ al Republicii Moldova este parțial aliniat la acquis-ul UE în ceea ce privește **Fondul social european**. UE invită Republica Moldova să își consolideze capacitățile în cadrul organismelor de stat pentru a se asigura că acestea sunt pregătite să gestioneze Fondul social european.

UE ia act de faptul că Republica Moldova a instituit măsuri și programe de **combateră a corupției în domeniul social și al ocupării forței de muncă** și subliniază că ar trebui să se asigure punerea în aplicare și eficacitatea unor astfel de măsuri, precum și o cooperare consolidată între agențiile de aplicare a legii. Este necesară continuarea alinierii la acquis-ul UE în ceea ce privește protecția avertizorilor, alături de măsuri de consolidare a integrității în cadrul inspecțiilor la locul de muncă și a responsabilității în cadrul inspecțiilor la locul de muncă. Comisia invită autoritățile din Republica Moldova să acorde prioritate punerii în aplicare a garanțiilor anticorupție și a mecanismelor de supraveghere, în special prin consolidarea capacităților administrative în toate instituțiile relevante.

Capitolul 20 – Politica privind întreprinderile și industria

UE constată că Republica Moldova este parțial aliniată la **aspectele orizontale ale politicii industriale a UE**, în special în ceea ce privește digitalizarea, tranziția verde și reziliența. UE invită Republica Moldova să continue alinierea la aceste aspecte orizontale, în special în domeniul decarbonizării și al securității economice. UE încurajează această țară să își continue eforturile de promovare a antreprenoriatului social și a responsabilității sociale a întreprinderilor.

UE evidențiază abordarea industrială strategică extinsă a Republicii Moldova, care vizează investițiile și dezvoltarea sectorială regională. UE invită Republica Moldova să consolideze internaționalizarea IMM-urilor și a clusterelor prin participarea lor sporită la programele UE. UE remarcă faptul că, în domeniul **politicii și instrumentelor privind întreprinderile**, Republica Moldova este parțial aliniată la politica și instrumentele UE privind IMM-urile. Țara a demonstrat existența unui cadru de politici și a unei strategii coerente pentru IMM-uri. UE subliniază că Republica Moldova trebuie să își revizuiască definiția IMM-urilor. UE invită Republica Moldova să exploreze oportunitățile din cadrul Programului privind piața unică, inclusiv inițiativele privind cooperarea între cluster, Rețeaua întreprinderilor europene și programul Erasmus pentru tineri antreprenori. De asemenea, UE invită Republica Moldova să asigure alinierea deplină la acquis-ul UE în ceea ce privește întârzierea în efectuarea plăților, întrucât propunerea de regulament al UE se bazează pe Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților.

UE constată alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în ceea ce privește anumite inițiative industriale. UE invită Republica Moldova să consolideze în continuare durabilitatea, în special în turism, în sectorul textilelor și al construcțiilor, precum și guvernanta datelor și colectarea datelor în turism. De asemenea, UE invită Republica Moldova să își intensifice eforturile, în special în sectoarele în care este necesară alinierea suplimentară la acquis-ul UE, inclusiv cel al construcțiilor, al mineritului, al materiilor prime critice, al apărării și al industriei siderurgice.

UE salută faptul că Republica Moldova dispune de instituții și strategii de combatere a corupției în domeniul industriei și al întreprinderilor. UE invită Republica Moldova să își continue eforturile de combatere a corupției, în special prin integrarea integrității întreprinderilor în strategiile naționale și în platformele regionale.

Capitolul 25 – Știință și cercetare

UE salută faptul că, în ceea ce privește **politica de cercetare și inovare**, Republica Moldova este pe deplin asociată la programul-cadru emblematic pentru cercetare și inovare Orizont Europa și se află pe calea cea bună către creșterea în continuare a participării sale la programul-cadru. Cu toate acestea, UE invită Republica Moldova să sporească participarea sectorului privat la program, în special a IMM-urilor inovatoare.

UE salută faptul că Republica Moldova înregistrează progrese satisfăcătoare în direcția integrării sale în Spațiul european de cercetare și ar trebui să își continue participarea activă la forurile și acțiunile relevante ale SEC. UE invită Republica Moldova să își consolideze în continuare capacitățile de integrare în Spațiul european de cercetare, inclusiv existența unui cadru instituțional național cuprinzător, cu o repartizare clară a responsabilităților, precum și cu personal adecvat. În plus, UE invită Republica Moldova să sporească treptat nivelul investițiilor în cercetare și inovare, inclusiv nivelul finanțării publice.

UE încurajează Republica Moldova să își continue activitatea de punere în aplicare a strategiei de specializare inteligentă și a strategiei naționale de dezvoltare pentru a-și consolida ecosistemul de cercetare și inovare.

UE reamintește că Republica Moldova ar trebui să-și îmbunătățească performanța în Tabloul de bord european privind inovarea.

UE salută faptul că Republica Moldova dispune de un cadru juridic și instituțional de **combateră a corupției în domeniul cercetării și științei**. UE subliniază că Republica Moldova trebuie să consolideze cadrul și eficacitatea acestuia prin colectarea și analiza sistematică a statisticilor legate de corupție, prin îmbunătățirea mecanismelor de detectare și de sancționare și trebuie să continue monitorizarea periodică pentru a asigura o punere în aplicare eficace în domeniul cercetării și inovării.

Capitolul 26 – Educație și cultură

UE ia act de alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în materie de educație și formare. UE salută interesul Republicii Moldova de a se asocia la programul Erasmus+. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să asigure un buget suficient pentru educație, în conformitate cu ambițiile și obiectivele sale. UE invită Republica Moldova să depună eforturi suplimentare în ceea ce privește colectarea datelor, utilizarea sistemului informatic de gestionare a educației pentru elaborarea politicilor, asigurarea interoperabilității depline între subsectoarele educației și raportarea publică periodică. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să depună eforturi suplimentare pentru a asigura accesul la educație și îngrijire timpurie și sustenabilitatea acestora, precum și pentru a asigura accesul continuu, incluziv și la prețuri abordabile la educație și îngrijire de calitate pentru toți copiii, inclusiv în zonele rurale și insuficient deservite. UE invită Republica Moldova să depună eforturi suplimentare pentru a pune în aplicare educația bazată pe competențe, pentru a sprijini cadrele didactice și formatorii cu instrumente și programe de formare adecvate pentru a oferi efectiv un proces de învățare de înaltă calitate și pentru a consolida competențele digitale.

De asemenea, în domeniul învățământului superior, UE invită Republica Moldova să pună în aplicare pe deplin angajamentele-cheie de la Bologna și să se alinieze la Comunicatele de la Tirana și Roma, în special în ceea ce privește dimensiunea socială și valorile academice. UE reamintește că Republica Moldova trebuie să facă progrese suficiente în ceea ce privește realizarea obiectivelor stabilite în cadrul Spațiului european al învățământului superior și să instituie un sistem de monitorizare care să urmărească în mod fiabil aceste obiective.

UE constată alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în ceea ce privește **educația și formarea profesională (EFP)** și competențele pentru inserție profesională și învățarea pe tot parcursul vieții. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să asigure resurse suficiente pentru optimizarea sistemului EFP în conformitate cu nevoile pieței forței de muncă, să îmbunătățească participarea fetelor și a grupurilor vulnerabile, inclusiv consolidarea capacităților, creșterea numărului și ameliorarea calității cadrelor didactice EFP. UE invită Republica Moldova să consolideze coordonarea învățării pe tot parcursul vieții și să extindă oportunitățile oferite în acest domeniu. De asemenea, UE invită Republica Moldova să promoveze adoptarea microcertificărilor și să ia în considerare inițierea unor conturi personale de învățare pe tot parcursul vieții. UE salută faptul că Republica Moldova este membră a Alianței europene pentru ucenicii și invită Republica Moldova ca prin această participare să pună în aplicare Recomandarea Consiliului din 2018 privind un cadru european pentru ucenicii de calitate și eficace.

UE salută progresele satisfăcătoare înregistrate de Republica Moldova în ceea ce privește **tineretul**, luând act, în același timp, de alinierea sa parțială la acquis-ul UE respectiv. UE invită Republica Moldova să acorde în continuare prioritate activităților pentru tineret și participării tinerilor și să adere în continuare la Programul european pentru activitățile pentru tineret, ca obiective centrale. De asemenea, UE invită Republica Moldova să asigure punerea în aplicare eficace a obiectivelor strategice la nivel național și local.

UE constată alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în domeniul **sportului** și subliniază că Republica Moldova trebuie să continue alinierea legislativă la acquis-ul UE în domeniul respectiv și să consolideze măsurile de integritate în sport, inclusiv combaterea dopajului, buna guvernare și prevenirea aranjării meciurilor.

UE constată alinierea parțială a Republicii Moldova la acquis-ul UE în domeniul **culturii**. UE invită Republica Moldova să pună în aplicare Strategia națională în domeniul culturii și al patrimoniului cultural pentru perioada 2025-2035. UE invită Republica Moldova să adopte măsuri clare, transparente și eficiente de protecție a patrimoniului cultural și de combatere a traficului cu obiecte de patrimoniu și să asigure respectarea acestora. UE invită Republica Moldova să ofere în continuare organizațiilor și profesioniștilor din domeniul cultural și creativ oportunități de cooperare cu omologii lor din țările UE, în special prin participarea la programul UE de sprijinire a sectoarelor culturale și creative. În acest sens, UE salută faptul că Republica Moldova a semnat un acord de asociere a țării la Europa creativă, programul emblematic al Uniunii de sprijinire a sectoarelor culturale și creative, începând cu 1 ianuarie 2026, pentru a permite organizațiilor din Republica Moldova din sectoarele culturale și creative să beneficieze de cererile de propuneri publicate în cadrul programului.

UE salută progresele înregistrate de Republica Moldova în materie de **combatere a corupției în domeniile educației, tineretului, sportului și culturii** în ceea ce privește asigurarea respectării legii, consolidarea capacității instituționale și asumarea răspunderii în toate sectoarele.

Capitolul 29 – Uniunea vamală

UE salută progresele înregistrate de Republica Moldova în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE în domeniul **legislației vamale**. UE ia act cu satisfacție de nivelul ridicat de aliniere a Codului vamal al Republicii Moldova la Codul vamal al Uniunii.

UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să își alinieze în continuare **cadrul juridic** la acquis-ul UE în acest domeniu. În special, Republica Moldova ar trebui să își alinieze în continuare legislația națională la Codul vamal al Uniunii și la legislația secundară corespunzătoare, precum și la alte acte legislative vamale ale Uniunii, cum ar fi cele privind scutirile de taxe vamale, asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale, bunurile culturale, numerarul, precursorii de droguri și produsele cu dublă utilizare. Republica Moldova ar trebui să elimine treptat dispozițiile tranzitorii prevăzute în Codul vamal al Republicii Moldova, inclusiv dispozițiile privind transformarea mărfurilor de proveniență străină în zonele libere, aplicabile societăților stabilite în aceste zone înainte de 1 ianuarie 2024.

În ceea ce privește o potențială cerere viitoare pentru o perioadă de tranziție legată de regimul vamal aferent transformării mărfurilor neunionale în zonele libere pentru rezidenții stabiliți în zonele respective înainte de 1 ianuarie 2024, UE consideră că o astfel de derogare pentru un număr limitat de societăți nu este necesară, având în vedere articolul 247 din Codul vamal al Uniunii, care stabilește procedurile de manipulare a mărfurilor neunionale în zonele libere pentru a asigura o supraveghere vamală eficientă. Prin urmare, UE invită Republica Moldova să alinieze procedurile de transformare a mărfurilor de proveniență străină în zonele libere la dispozițiile Codului vamal al Uniunii cât mai curând posibil, fără excepții pentru anumite societăți.

UE salută nivelul suficient al **capacității administrative și operaționale** a Republicii Moldova de a-și îndeplini sarcinile vamale actuale. Având în vedere responsabilitățile tot mai mari și obligațiile viitoare care decurg din aplicarea acquis-ului UE, UE invită Republica Moldova să își consolideze capacitatea administrativă și operațională, inclusiv cadrul anticorupție, în domeniul vamal. UE salută reorganizarea Serviciului Vamal, care vizează optimizarea organizării interne prin centralizarea anumitor funcții, cum ar fi analiza riscurilor, controlul vamal ulterior și auditul, precum și îmbunătățirea repartizării sarcinilor și a obligațiilor. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să continue automatizarea proceselor vamale, precum și dezvoltarea și modernizarea sistemelor sale informatice vamale, în conformitate cu cerințele UE, pentru a permite interoperabilitatea cu mediul vamal digital al UE. UE reamintește necesitatea ca Republica Moldova să aloce resurse financiare și umane suficiente tuturor evoluțiilor informatice în curs și planificate, inclusiv celor legate de evoluțiile ulterioare ale mediului vamal digital al UE.

UE salută faptul că Republica Moldova dispune de structuri și măsuri anticorupție pentru **combaterea corupției în domeniul vamal**, dar subliniază că aceste măsuri trebuie consolidate în vederea aderării. UE subliniază necesitatea ca Republica Moldova să dispună de o capacitate administrativă și operațională adecvată și să asigure integritatea administrației vamale, precum și de infrastructura necesară în birourile sale vamale centrale și locale pentru a pune în aplicare legislația sa vamală și a asigura respectarea acesteia și pentru a controla și supraveghea în mod eficient deplasările transfrontaliere.

UE subliniază importanța consolidării cooperării cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și cu statele membre ale UE pentru a detecta, a investiga și a combate suspiciunile de fraudă vamală transfrontalieră și alte activități ilegale.

* * *

Având în vedere stadiul actual al pregătirilor Republicii Moldova și sub rezerva îndeplinirii de către Republica Moldova a criteriilor de referință intermediare referitoare la grupul tematic 1, UE constată că, plecând de la premisa că Republica Moldova trebuie să continue realizarea de progrese în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE acoperit de capitolele următoare și punerea în aplicare a acestuia și fără a aduce atingere niciunei condiții suplimentare stabilite în cadrul criteriilor de referință suplimentare definite pentru grupul tematic 3, capitolele respective pot fi închise în mod provizoriu numai după ce UE convine că sunt îndeplinite următoarele criterii de referință:

Capitolul 10 – Transformarea digitală și mass-media

- Republica Moldova are un nivel avansat de aliniere la acquis-ul UE în materie de comunicații electronice – inclusiv la dispozițiile privind independența autorității naționale de reglementare, serviciile și piețele digitale, încrederea digitală și securitatea cibernetică, datele, semiconductorii, inteligența artificială și serviciile mass-media audiovizuale.
- Republica Moldova a demonstrat că dispune de o capacitate administrativă suficientă pentru a asigura respectarea legislației naționale alinate la acquis-ul UE în domeniul comunicațiilor electronice, al serviciilor și piețelor digitale, al încrederii digitale și al securității cibernetică, al datelor, al semiconductoarelor, al inteligenței artificiale și al serviciilor mass-media audiovizuale. Până la momentul aderării, Republica Moldova asigură respectarea deplină a cerințelor acquis-ului în domeniul mass-mediei pentru a garanta libertatea și pluralismul mass-mediei. Până la momentul aderării, Republica Moldova asigură, de asemenea, independența deplină a autorităților naționale de reglementare respective.

Capitolul 16 – Impozitare

- Republica Moldova are un nivel avansat de aliniere la acquis-ul UE în domeniile care necesită o aliniere suplimentară, în special în ceea ce privește impozitarea directă și indirectă, inclusiv TVA, accizele, impozitarea autovehiculelor, precum și cooperarea administrativă în domeniul fiscal. Aceasta include adoptarea și punerea în aplicare a unui calendar pentru alinierea treptată la normele UE în domeniul TVA și al accizelor la produsele energetice, la alcool și băuturi alcoolice și la tutunul prelucrat, asigurând alinierea la domeniul de aplicare, la scutiri și la cotele minime. Aceasta include, de asemenea, adoptarea și punerea în aplicare a normelor privind schimbul de informații, combaterea abuzurilor și impozitarea întreprinderilor.
- Republica Moldova a demonstrat că dispune de o capacitate administrativă adecvată, cu standarde înalte de integritate în administrația fiscală, precum și de infrastructura necesară atât la nivel central, cât și la nivel local pentru a pune în aplicare legislația sa fiscală și a asigura respectarea acesteia, precum și pentru a asigura colectarea eficace a impozitelor și eforturi susținute de combatere a corupției în administrația fiscală. Republica Moldova a demonstrat că biroul central de legătură și biroul central de legătură pentru accize dispun de structurile și mecanismele adecvate pentru a avea personal suficient și pentru a fi operaționale în momentul aderării.
- Republica Moldova a înregistrat progrese suficiente în ceea ce privește dezvoltarea sistemelor informatice de sprijin ale administrației sale fiscale, inclusiv a celor legate de interconectivitatea și interoperabilitatea cu sistemele relevante ale UE, inclusiv cele pentru administrarea TVA și a accizelor, și în ceea ce privește instituirea sistemelor informatice necesare pentru cooperarea administrativă în domeniul fiscal și pentru schimbul de informații în domeniul fiscal.

Capitolul 17 – Politica economică și monetară

- Republica Moldova și-a aliniat cadrul juridic la acquis-ul UE pentru a asigura independența deplină a băncii centrale, interzicerea finanțării monetare a sectorului public și a accesului privilegiat și pentru a permite integrarea deplină a băncii sale centrale în Sistemul European al Băncilor Centrale.
- Republica Moldova și-a aliniat cadrul juridic pentru a se conforma cerințelor UE privind cadrele bugetare naționale.

Capitolul 19 – Politica socială și ocuparea forței de muncă

- Republica Moldova și-a aliniat legislația în domeniul muncii și pe cea privind securitatea și sănătatea în muncă la acquis-ul UE și a demonstrat că, până în momentul aderării, vor fi instituite structuri administrative adecvate și capacitatea de asigurare a respectării legislației, în vederea punerii în aplicare corecte a acquis-ului UE privind legislația în domeniul muncii și cea privind securitatea și sănătatea în muncă, în special prin consolidarea sistemului de inspecție a muncii.
- Republica Moldova s-a aliniat la acquis-ul UE privind protecția și incluziunea socială și privind nediscriminarea și egalitatea între femei și bărbați în domeniul politicii de ocupare a forței de muncă și al politicii sociale și demonstrează că, până la momentul aderării, vor fi instituite structuri administrative și capacități administrative și de asigurare a respectării legislației adecvate.
- Republica Moldova a demonstrat că dispune de o capacitate adecvată pentru a asigura punerea în aplicare și respectarea efectivă a legislației și a cadrului de politici în domeniul social și al ocupării forței de muncă, inclusiv de capacități de planificare și operaționale, pentru a promova un dialog social eficace, precum și pentru a asigura capacități pentru viitoarea gestionare a Fondului social european.

Capitolul 20 – Politica privind întreprinderile și industria

- Republica Moldova a instituit și începe să pună în aplicare o strategie industrială cuprinzătoare în conformitate cu politicile corespunzătoare ale UE.
- Republica Moldova a demonstrat că dispune de capacități administrative adecvate și de un nivel adecvat de coordonare între ministerele și agențiile implicate.

Capitolul 25 – Știință și cercetare

- Republica Moldova a demonstrat că dispune de capacitățile de punere în aplicare necesare pentru a asigura o creștere a investițiilor în cercetare și știință, în special a finanțării publice.
- Republica Moldova a demonstrat că a instituit structuri pentru a consolida ecosistemele de cercetare și inovare, inclusiv punerea în aplicare a strategiei „Smart Moldova” pentru perioada 2024-2027, și că a luat măsuri de consolidare a cooperării dintre sectorul public și cel privat în domeniul cercetării și inovării.
- Republica Moldova pune în aplicare Programul național pentru cercetare și inovare 2024-2027, în special pentru a sprijini continuarea integrării în Spațiul european de cercetare.

Capitolul 26 – Educație și cultură

- Republica Moldova a demonstrat că a instituit cadrul instituțional și de politici necesar, a elaborat planificarea bugetară corespunzătoare și a instituit măsuri anticorupție, cu scopul de a îndeplini obiectivele de politică ale UE în domeniul educației și formării, inclusiv al educației și formării profesionale, al tineretului, al sportului și al culturii. Aceasta include măsuri de eliminare a decalajului față de obiectivele stabilite în cadrul spațiului european al educației și elaborarea treptată a unui sistem de monitorizare fiabil și interoperabil, care să urmărească rezultatele în toate subsectoarele educației.

Capitolul 29 – Uniunea vamală

- Republica Moldova are un nivel avansat de aliniere în domeniile care necesită o aliniere suplimentară, în special la Codul vamal al Uniunii și la legislația secundară corespunzătoare, precum și la alte acte legislative vamale ale Uniunii, cum ar fi cele privind scutirile de taxe vamale și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală de către autoritățile vamale, bunurile culturale, numerarul, precursorii de droguri și produsele cu dublă utilizare.
- Republica Moldova a demonstrat că dispune de o capacitate administrativă și operațională adecvată, cu standarde înalte de integritate și performanță în administrația vamală, precum și de infrastructura necesară în cadrul birourilor sale vamale centrale, regionale și locale pentru a pune în aplicare legislația sa vamală și a asigura respectarea acesteia, pentru a controla și supraveghea în mod eficace deplasările transfrontaliere și pentru a asigura eforturi susținute de combatere a corupției în sectorul vamal.
- Republica Moldova a demonstrat progrese suficiente în ceea ce privește pregătirea și dezvoltarea sistemelor vamale digitale necesare pentru punerea în aplicare a Codului vamal al Uniunii și a altor acte legislative vamale ale Uniunii, prin elaborarea și adoptarea unei strategii informatice naționale și a unui plan de punere în aplicare pentru vămi și prin asigurarea resurselor bugetare și umane necesare care să permită dezvoltarea acestor sisteme vamale digitale și interoperabilitatea lor cu mediul vamal digital al UE.

* *

Monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește alinierea la acquis-ul UE și la standardele europene relevante și punerea în aplicare a acestora va continua pe tot parcursul negocierilor. UE subliniază că va acorda o atenție deosebită monitorizării tuturor chestiunilor specifice sus-menționate în vederea asigurării capacității administrative a Republicii Moldova și a capacității acesteia de a finaliza alinierea legislației în toate domeniile din cadrul acestui grup tematic, precum și a progreselor înregistrate în continuare în punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației. O atenție deosebită trebuie acordată legăturilor dintre prezentul grup tematic și alte grupuri tematice de capitole de negociere. O evaluare finală a alinierii legislației Republicii Moldova la acquis-ul UE și la standardele europene relevante, precum și a capacității de punere în aplicare a Republicii Moldova poate fi realizată numai într-o etapă ulterioară a negocierilor. Pe lângă toate informațiile pe care UE le poate solicita pentru negocierile privind acest grup tematic și care trebuie furnizate conferinței, UE invită Republica Moldova să furnizeze periodic Consiliului de asociere informații scrise detaliate cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a acquis-ului UE.

Având în vedere toate aspectele de mai sus, conferința va trebui să revină asupra acestui grup tematic la un moment potrivit.

În plus, UE reamintește că în perioada cuprinsă între 7 octombrie 2026 și încheierea negocierilor pot să apară noi elemente de acquis al UE.